

Luomun kasvuskenaariot

Luomuforum 13.3.2019 Ahlman, Tampere
Anu Koivisto ja Kauko Koikkalainen

Luomun kasvuskenaariot

Tavoitteena luomun tuplaus neljässä vuodessa

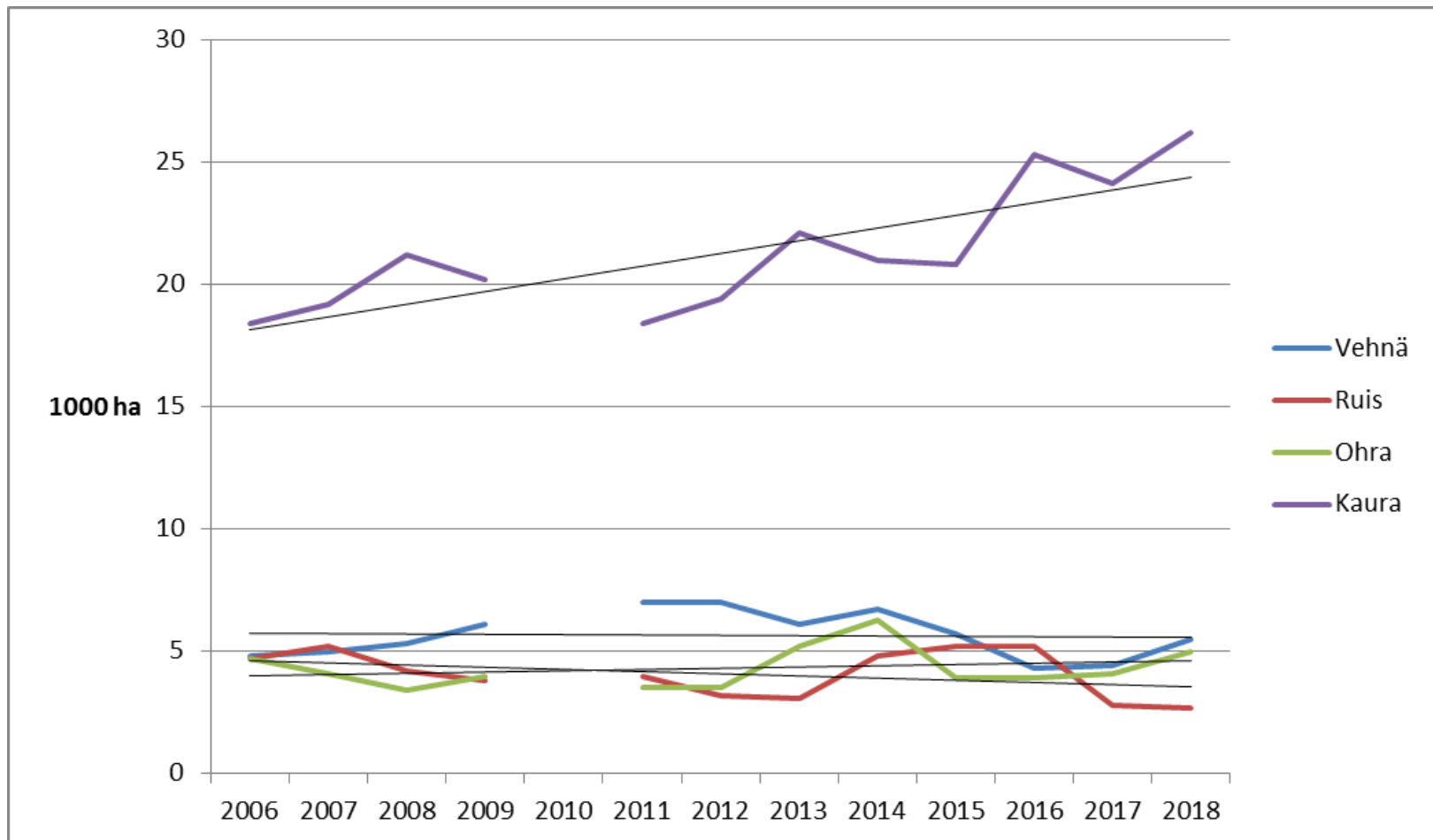
1. Pinta-alan kaksinkertaistaminen
2. Satojen kaksinkertaistaminen ja/tai tuotannon lisääminen arvokkaimmissa tuoteryhmissä
3. Hintojen kaksinkertaistaminen
4. Poliittikkatoimenpiteet
5. Tuotannon keskittäminen ”Karhisen raportin” hengessä tehokkaimmille tiloille

1. Pinta-alan kaksinkertaistaminen?

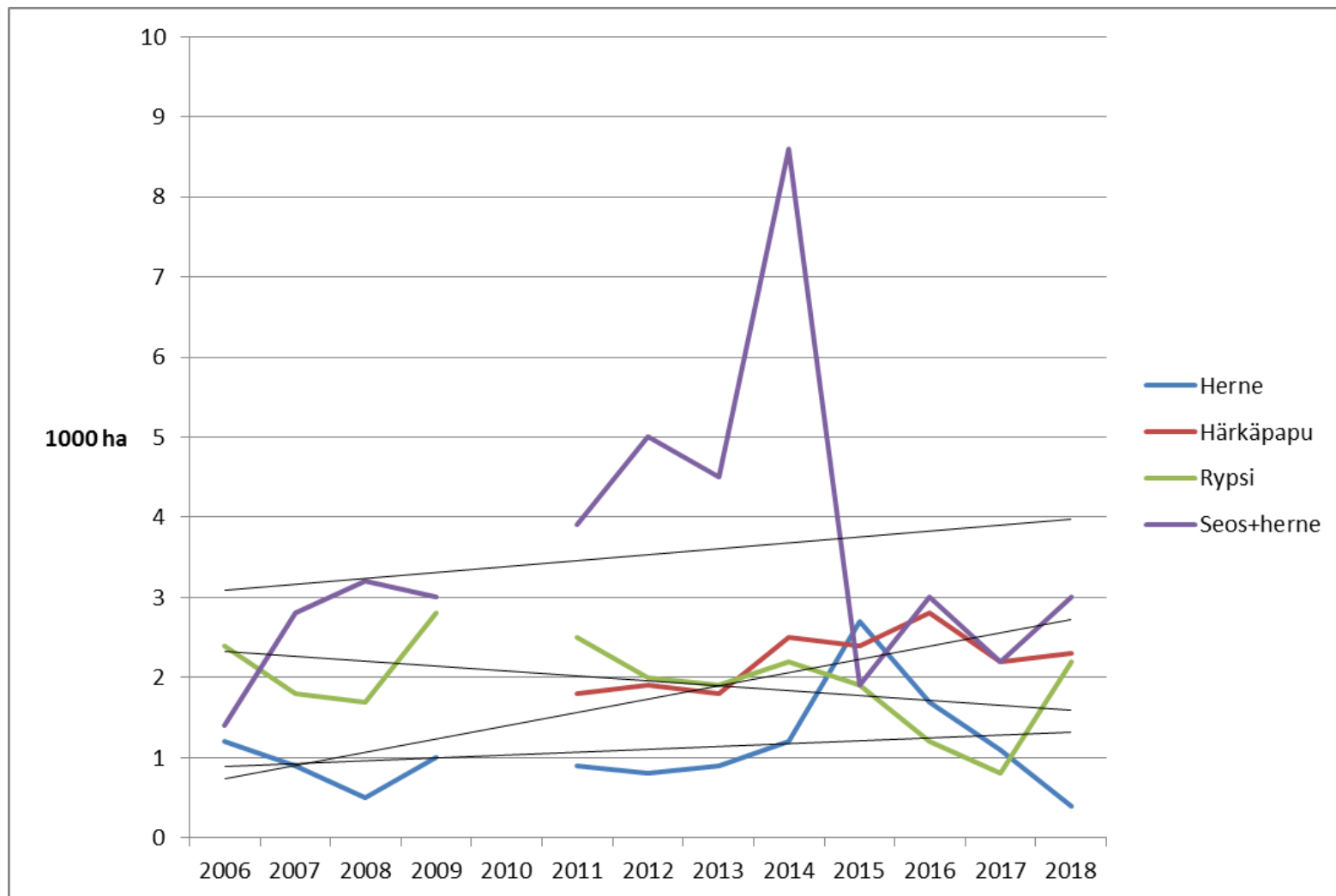
- Ongelma nykyiset pienet luomualat, etenkin puutarhatuotannossa.
- Luomua ei puutarhatuotannon piirissä koeta kovinkaan houkuttelevaksi, ainoastaan 12 prosenttia tavanomaisesti viljelevistä puutarhailoista oli kiinnostunut vaihtamaan luomutuotantoon lähitulevaisuudessa. Kiinnostusta oli lähinnä pienten tilojen keskuudessa.

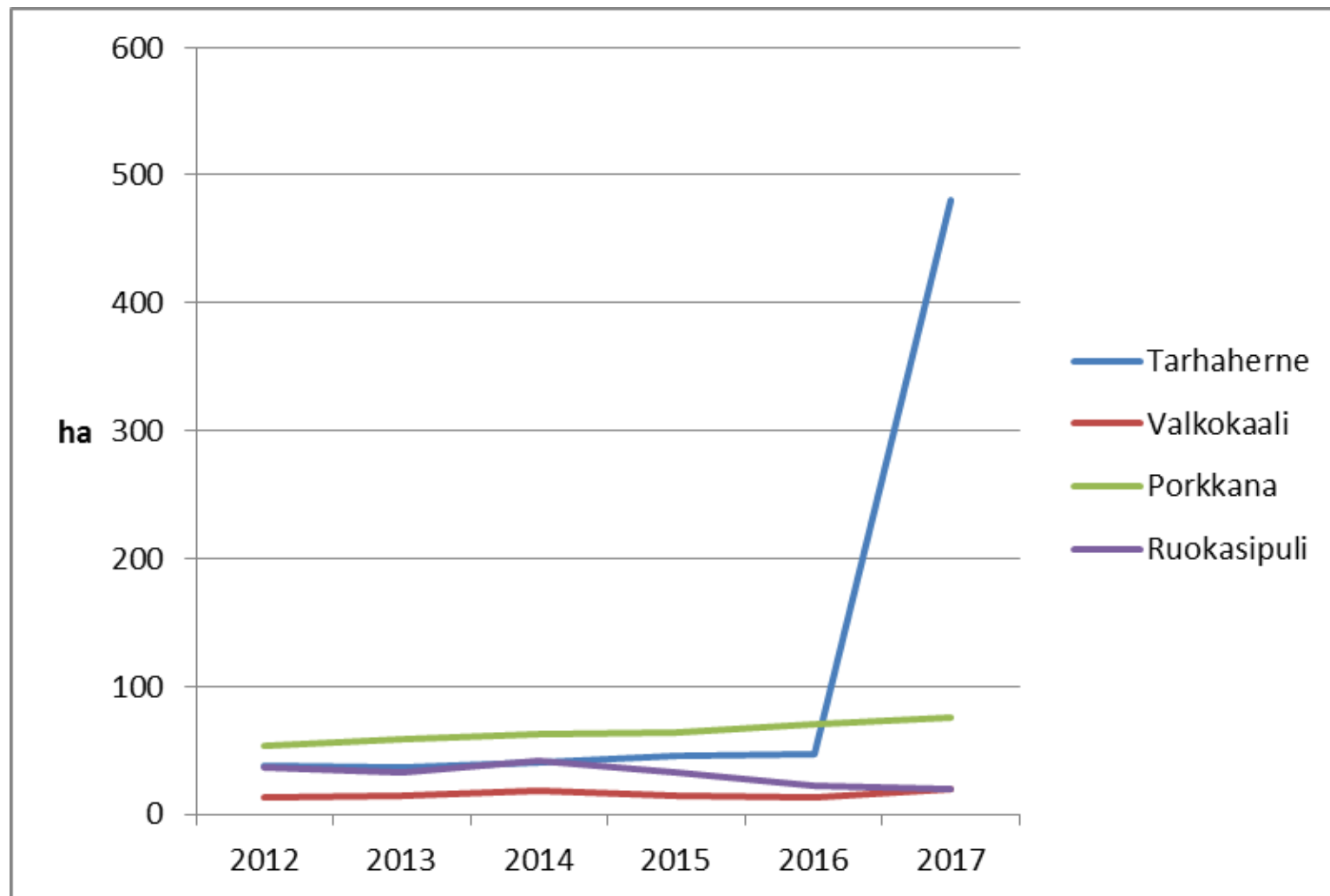
Luomuviljojen alan kehitys 2006 - 2018

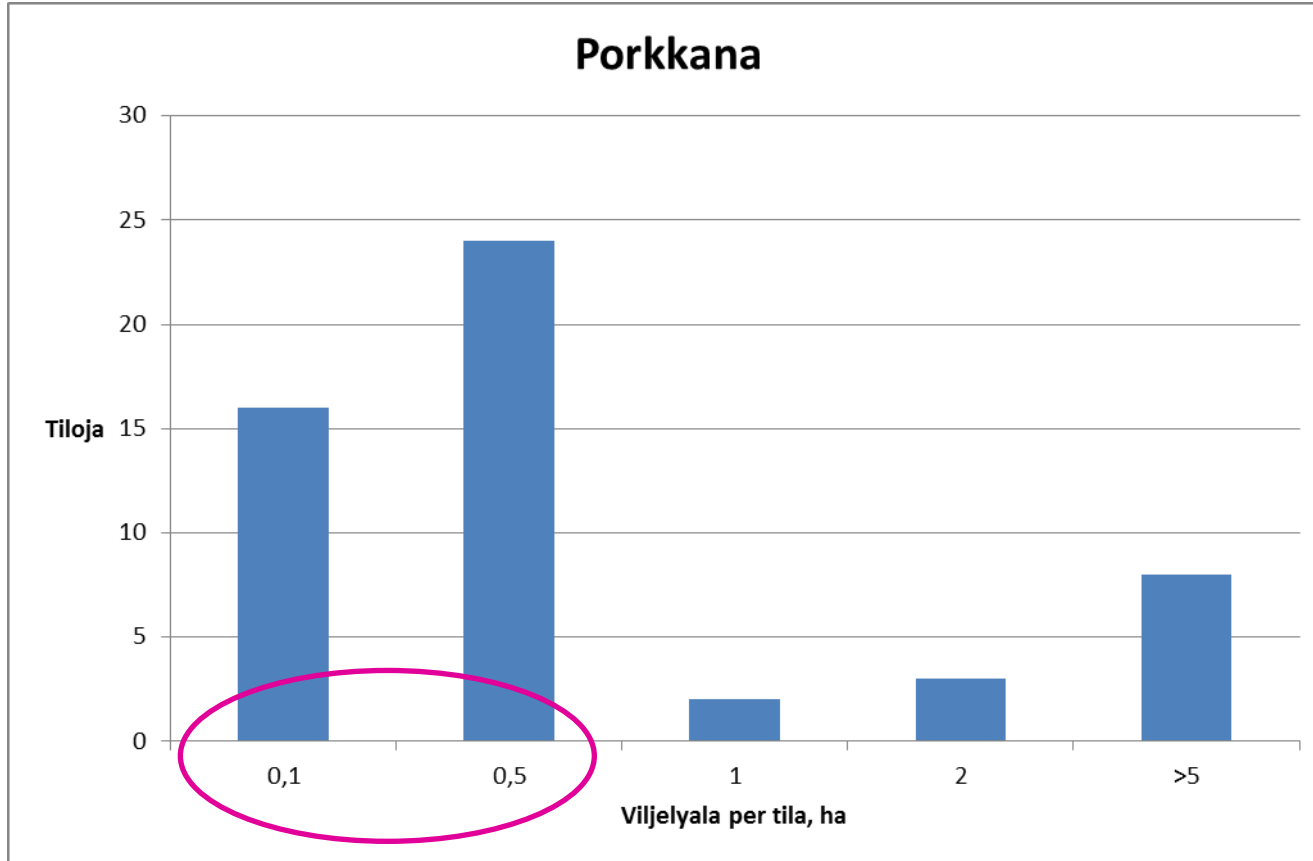
Valkuaiskasvien alojen kehitys 2006 – 2018

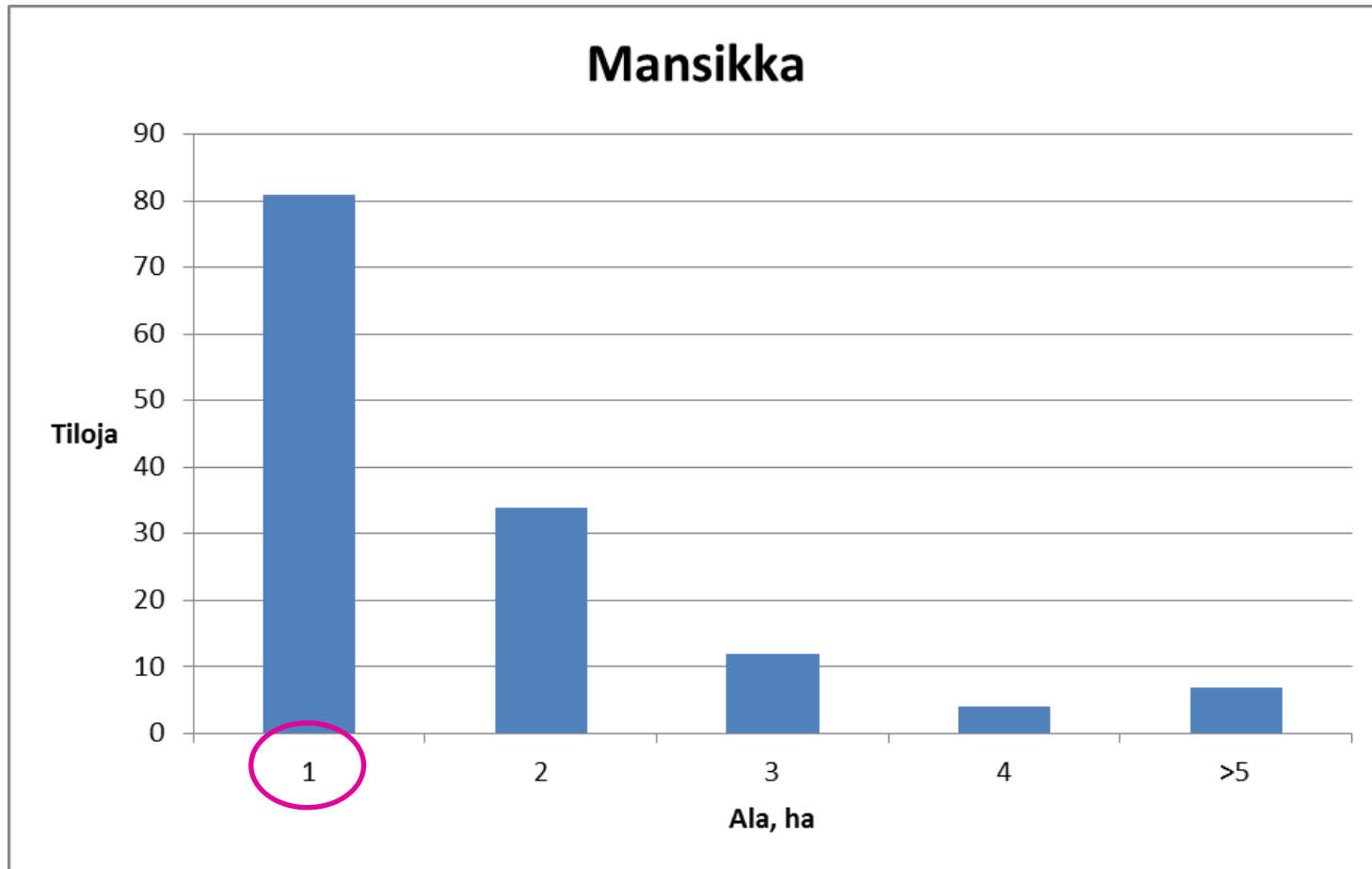
Luomuvihannesten alan kehitys 2012 - 2017

Viljelypinta-ala jakauma porkkanalla

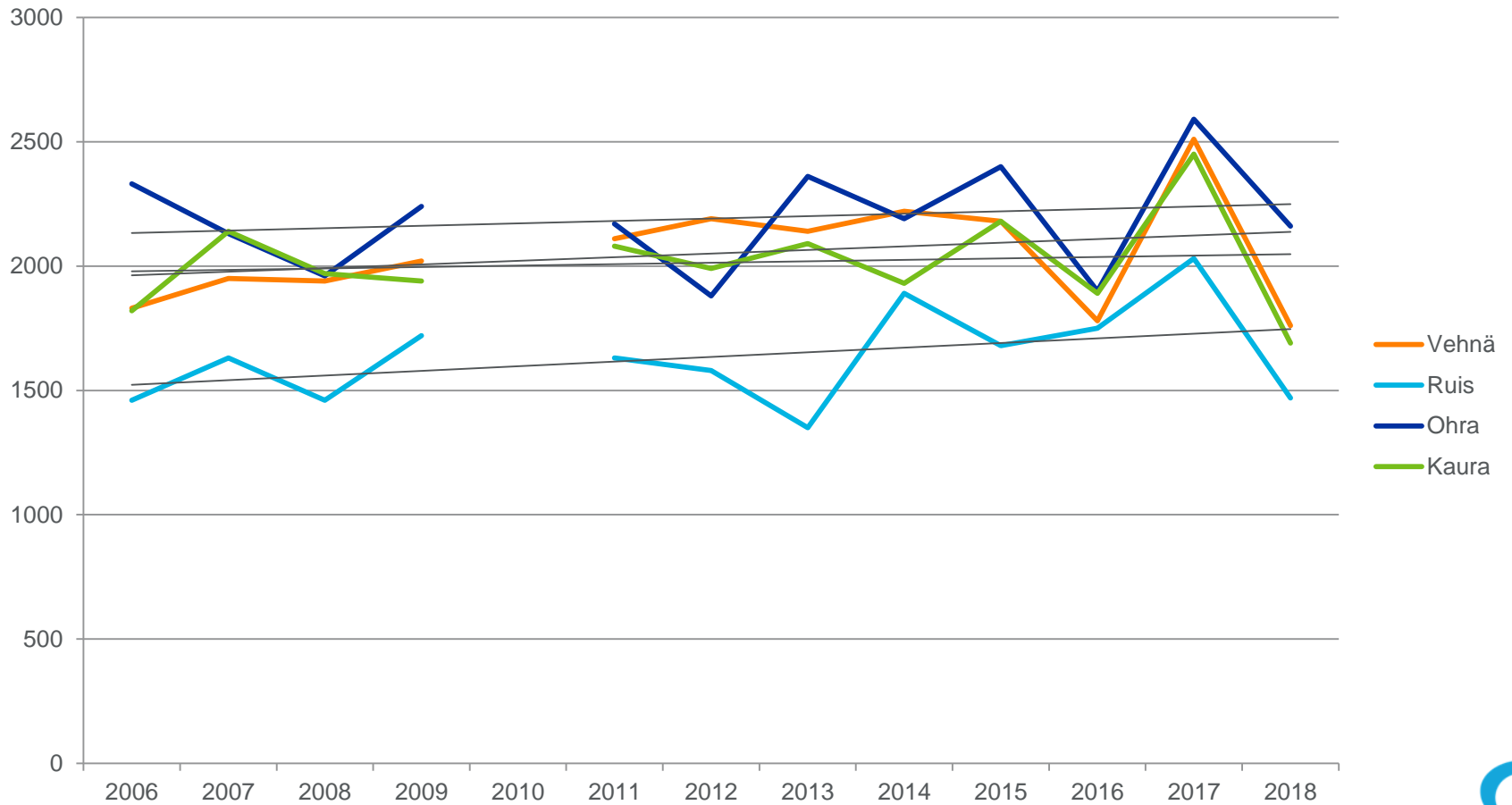
Viljelypinta-ala jakauma mansikalla

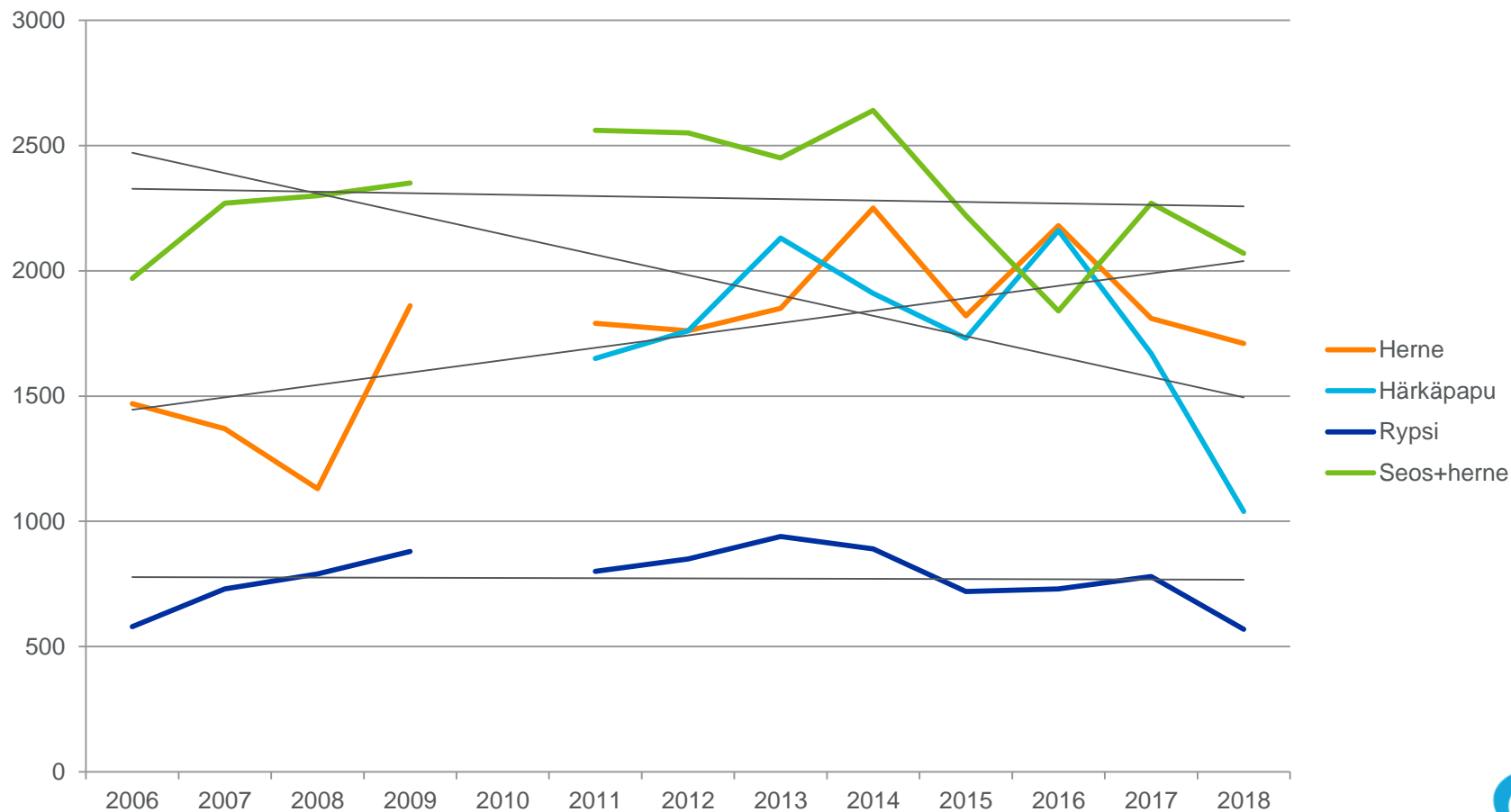
2. Satojen kaksinkertaistaminen?

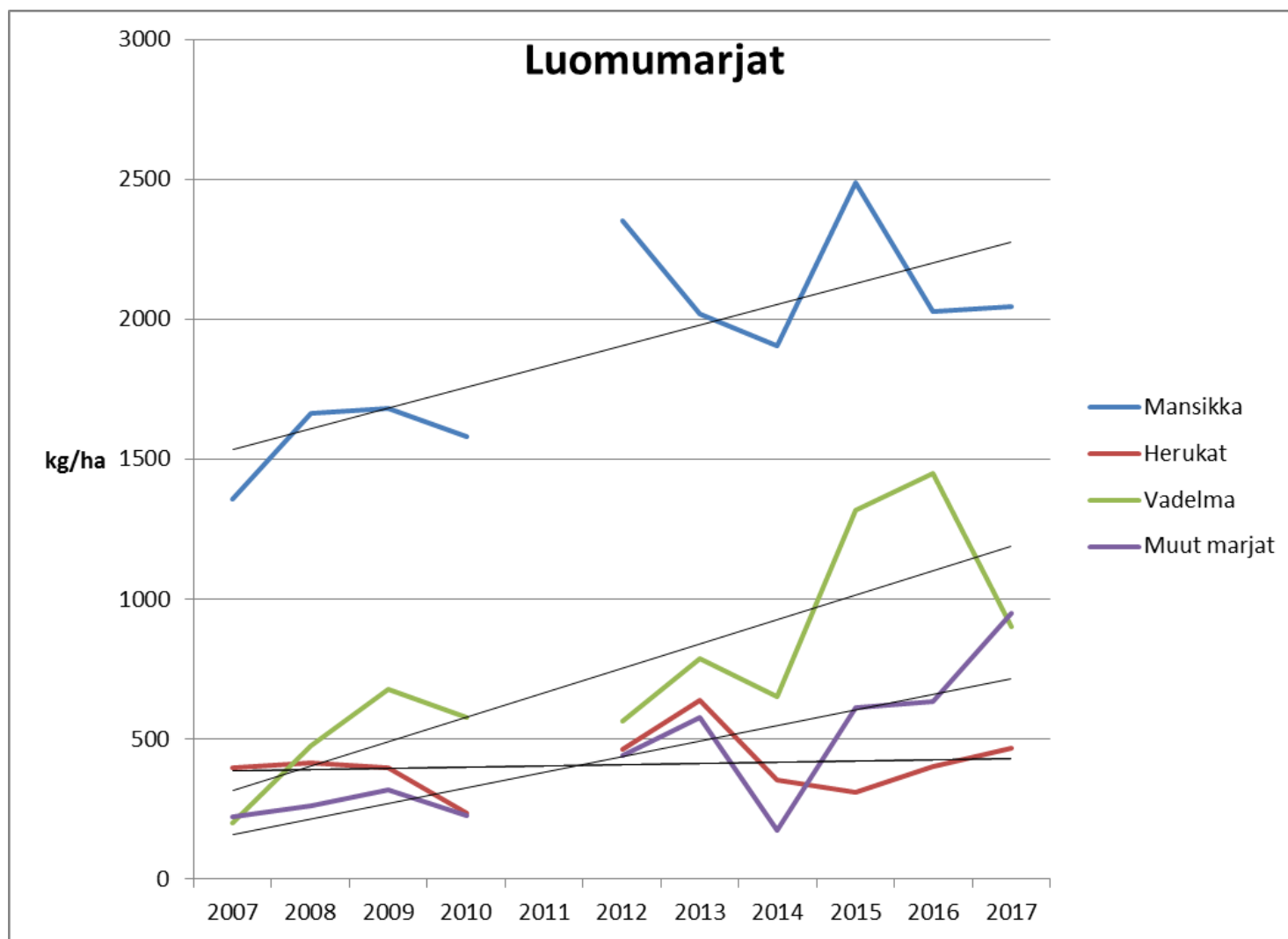
Luomuviljasatojen kehitys 2006 – 2018

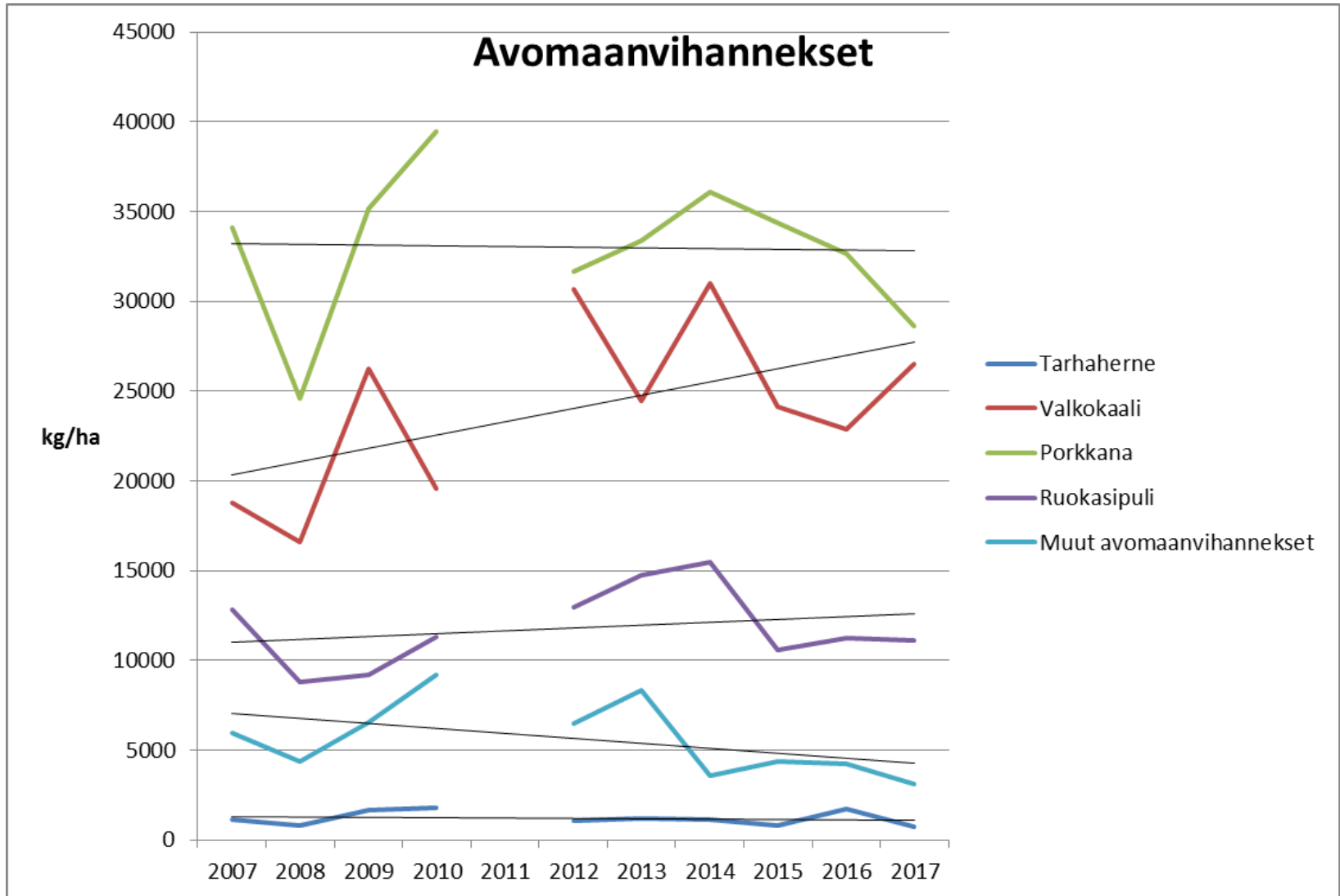
Valkuaiskasvien sadon kehitys 2006 - 2018

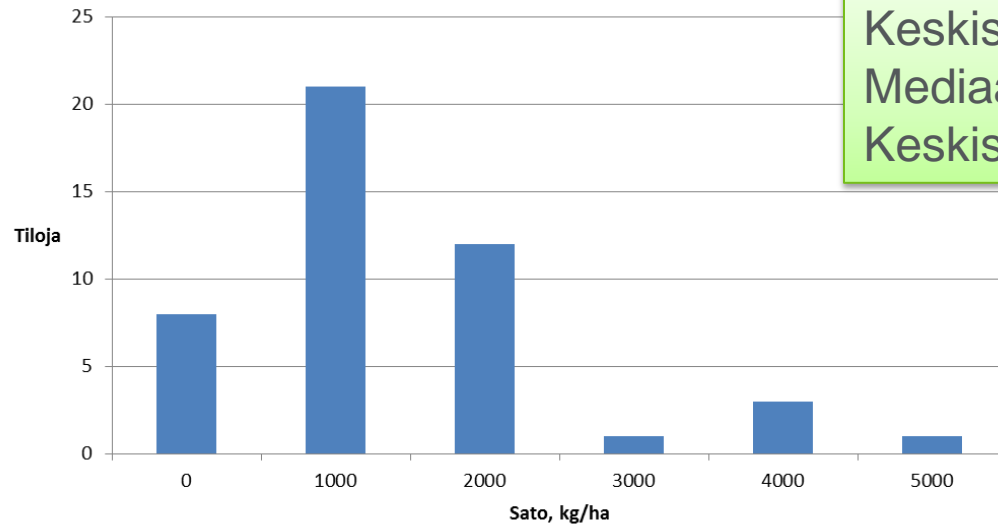
Luomumarjojen satokehitys 2007 - 2017

Luomuvihannesten satokehitys 2007 - 2017

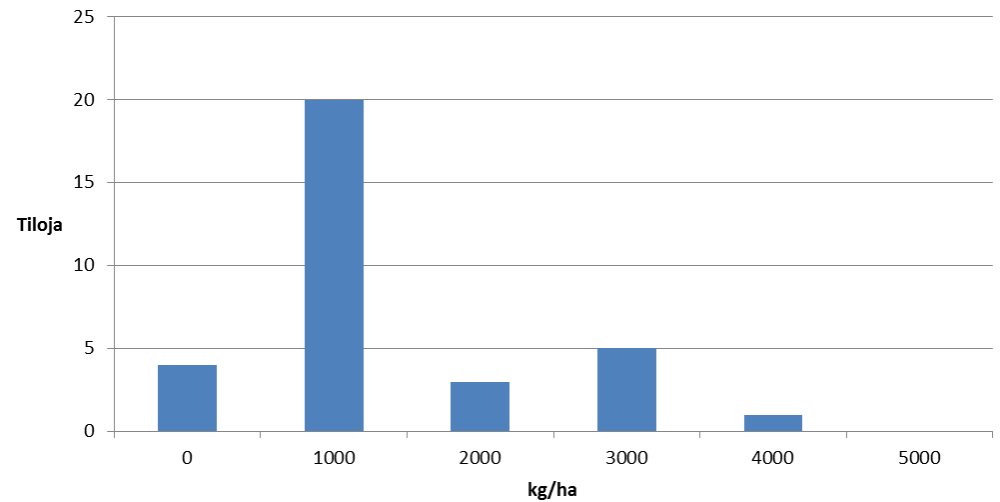

Tarhaherne, 2017

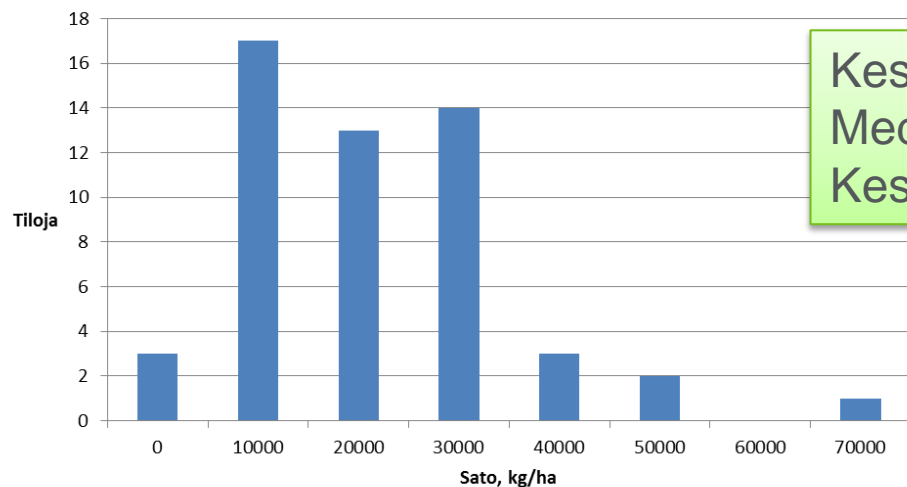

Keskisato luomussa 917 kg/ha
Mediaanisato luomussa 654 kg/ha
Keskisato tavaanomaisessa 1 758 kg/ha

Tarhaherne, 2014

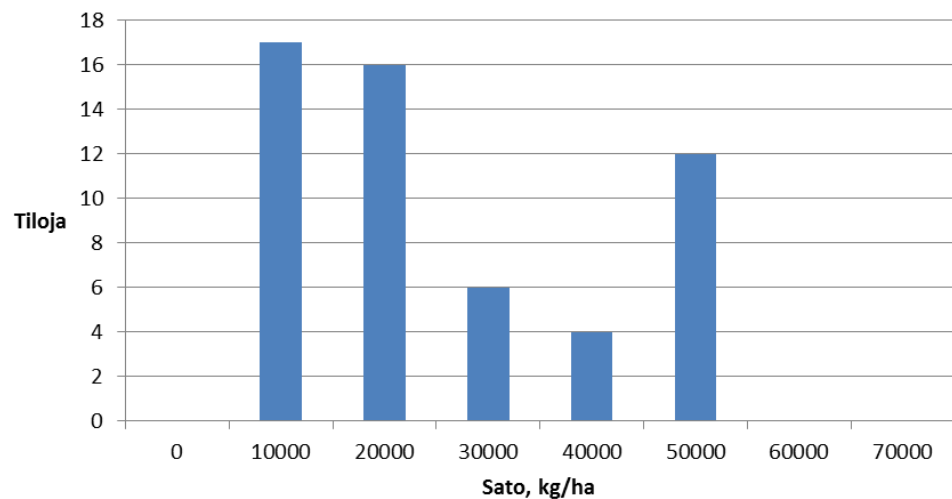

Porkkana, 2017

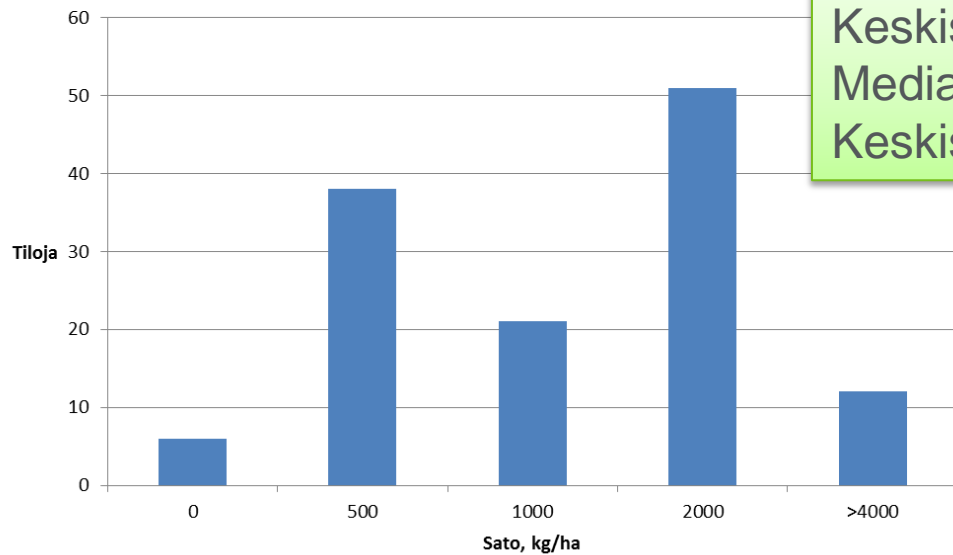

Keskisato luomussa 16 847 kg/ha
Mediaanisato luomussa 13 794 kg/ha
Keskisato tavaanomaisessa 35 370 kg/ha

Porkkana, 2014

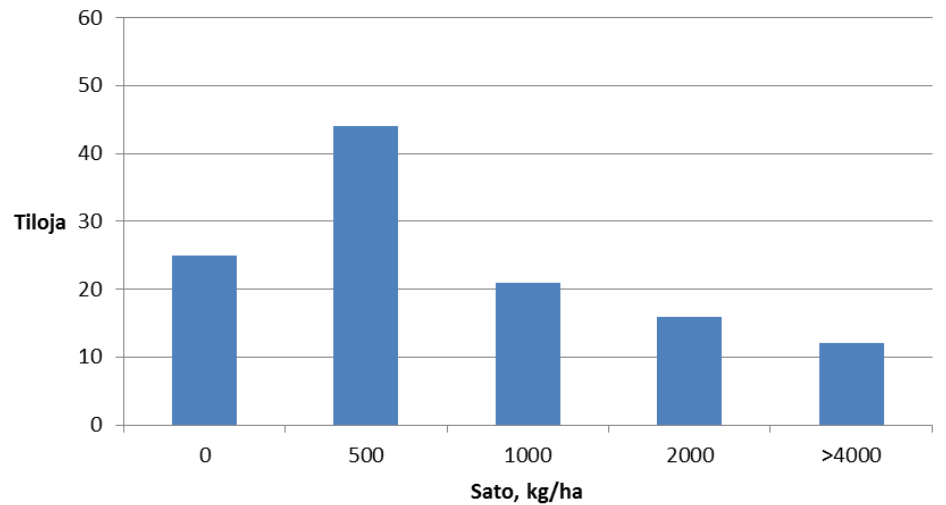

Mustaherukka, 2017

Keskisato luomussa 1 142 kg/ha
Mediaanisato luomussa 962 kg/ha
Keskisato tavaanomaisessa 916 kg/ha

Mustaherukka, 2014

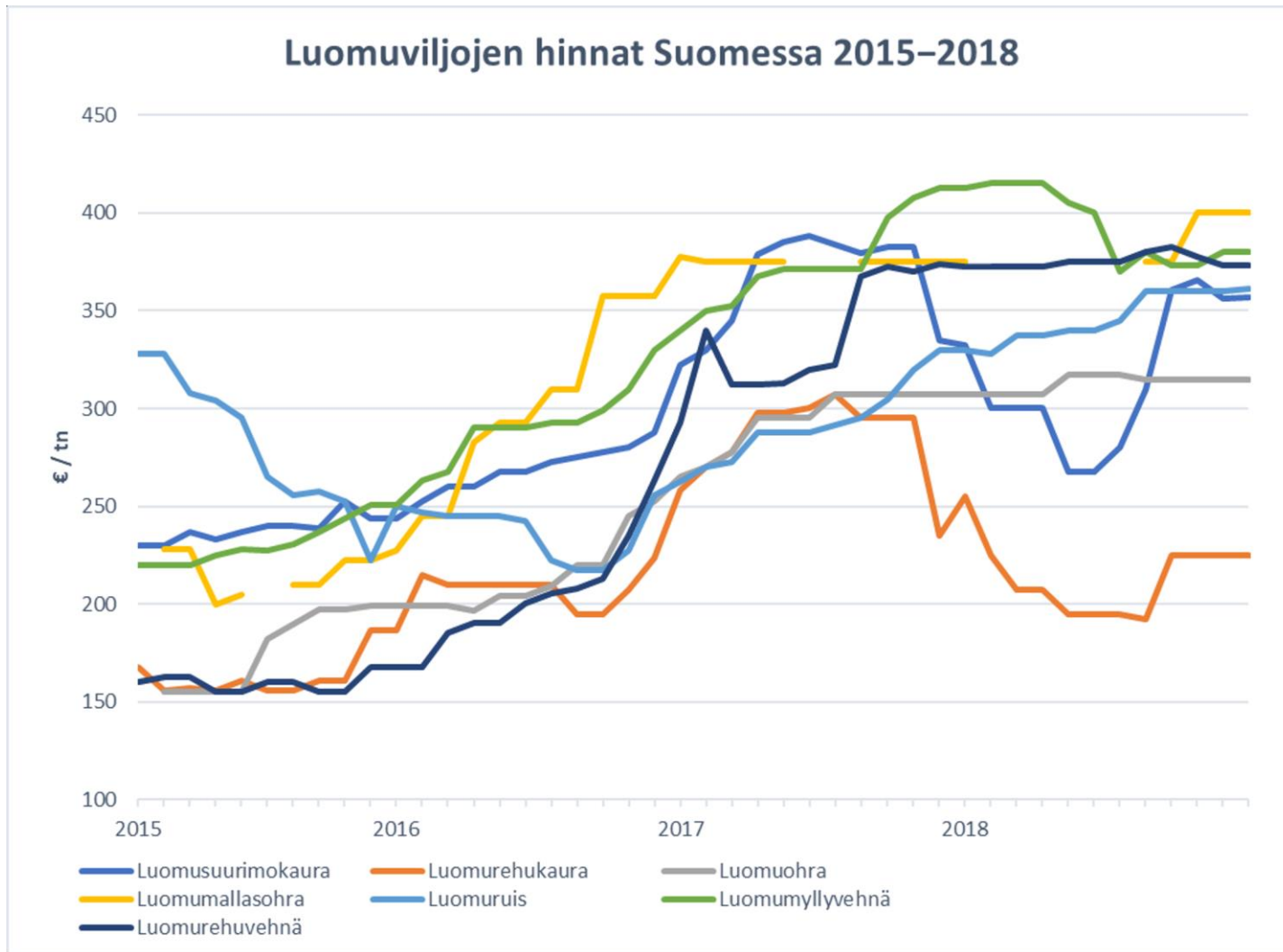
Lannoituksen tehostamisen mahdollisuudet luomun tuplaamisessa

- Typpilannoitus
 - typpi tärkein satoa rajoittava ravinne – myös luomuviljelyssä
 - typpilannoitusta lisättävä – pelkkä viherlannoitukseen pohjaava lannoitus ei riitä
 - kierrätyslannoitteita tullut markkinoille – pääosin kuitenkin fosforilannoitteita
 - tutkimuksen alla mm. lannan tai muun orgaanisen materiaalin typpipitoisuuden kasvattaminen ilmasta sidotun typen avulla

Viljelytekniset toimenpiteet

- Lajikevalinta
 - Tällä hetkellä ei ole luomun erityispiirteitä huomioon ottavaa lajikejalostusta
 - Puutarhapuolella haasteena luomutaimien saatavuus ja hinta → edellyttää useinmiten omaa taimikasvatusta
 - Keskeistä sadontuottokyvyn ja ravinteidenottokyvyn jalostaminen
- Viljelykierrot
 - Kasvinviljely- ja kotieläintilan viljelykiertojen yhdistäminen
- Teknologiaavalinnat
 - Uuden kylvö-, lannoitus- ja rikkakasvien torjuntateknologian laajamittaisempi käyttöönotto

3. Hintojen kaksinkertaistaminen?

Lähde: www.vyr.fi

Luomupuutarhatuotteiden hinnat

- Luomupuutarhatuotteiden hintoja ei tilastoida.
- Hinnat vaihtelevat paljon myyntikanavien ja sesongin mukaan.
- Nyrkkisääntö, että luomuhinta noin 1,5 – 2 -kertainen tavanomaisen puutarhatuotteen hintaa verrattuna.

4. Poliittikatoimenpiteitä?

- Tukipolitiikka
 - nykyinen pinta-alatuki johtanut erilaisten nurmien suureen osuuteen viljelypinta-alasta
 - sadonkorjuuvelvoitteen poistolla samansuuntaisia vaikutuksia
 - ei kannusta satokasvien tuotantoon
 - tuotantoon sidottu tuki olisi kannustavampi, mutta soveltuuko EU:n tukipalettiin?
 - tukipolitiikkaa uudistetaan vuodesta 2021 eteenpäin – luomun syytä olla hereillä uudistusta valmisteltaessa – suunnittelu parhaillaan käynnissä

Tukijärjestelmä nyt ja uusi CAP 27 suunnitelma

Nykyinen tukijärjestelmä

- Täydentävät ehdot
- Viherryttäminen
- II pilarin ilmasto- ja ympäristötoimet (ympäristökorvaus)

Uusi järjestelmä

- Ehdollisuus
 - Sisältää täydentävät ehdot ja osia viherryttämistuesta
 - Paljaan maan kiello herkkinä aikoina
 - Turvemaiden ja kosteikkojen suojele
 - Viljelykierto
- I pilarin ekojärjestelmä
 - Ehdollisuutta vaativampia toimia
 - Kansallista ja unionin lainsäädäntöä tiukemmat vaatimukset
 - Eroavat II pilarin ilmasto ja ympäristötoimista
- II pilarin ilmasto- ja ympäristötoimet (nykyisistä ympäristökorvausta vaativampia toimenpiteitä)

Luomun paikka CAP 27 suunnitelmassa ja sen mahdollisuudet luomun edistämiseksi ja lisäämiseksi

Nykyinen tukijärjestelmä

- Luomu omana kohtanaan tukijärjestelmässä I pilarin puolella ilman viherryttämistuen vaatimuksia
- Rahoitus II pilarin puolelta

Uusi järjestelmä

- **Missä olisi paras paikka luomulle?**
- Vanha I pilari
- Ekojärjestelmä
- II pilarin ilmasto- ja ympäristötoimet

- Korvaukset hehtaariperusteisia

5. Tuotannon keskittäminen ”Karhisen raportin” hengessä tehokkaimmille tiloille

- Keskustelunavauksena 20 000 euron tilakohtainen myyntitulo tuen edellytykseksi
- Nykyisellä tilarakenteella kaikista tiloista 57 % jäisi tukien ulkopuolelle
- Tehostaisi ja ”ammattimaistaisi” maataloustuotantoa ja ohjaisi peltoresurssia ”tehokkaasti” tuottaville tiloille
- Esitys on kuitenkin EU:n yhteisen maatalouspolitiikan hengen vastaista, jossa pienten tilojen tukeminen on keskeistä ja tilakohtaisille tuille on esitetty tukikattoja (60 000 euroa/tila jonka jälkeen tuki pienenesi asteittain ja ehdoton yläraja olisi 100 000 euroa/tila)

Yhteenveto

- Luomutuotannon tuplaaminen neljässä vuodessa on haastava tehtävä – ehkä mahdoton, jos rahoitusta leikataan suunnitellusti
- Tehokkaasti ja markkinasuuntautuneesti luomua tuottavia tiloja tarvitaan lisää.
- Puutarhatuotannossa luomuun siirtymiskiinnostus on melko vähäistä tavanomaisesti viljelevien puutarhatilojen keskuudessa.
- Selvityksessä lähdetty liikkeelle luomukasvinviljelystä, luomukotieläintuotannon tarkastelu puuttuu.
- Luomun tuottajahinnat pääsääntöisesti hyviä tällä hetkellä.
- Myyntikasvien satotasoissa ja pinta-aloissa ei merkittävää edistystä viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Kiitos!

